

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

16. An detractioes leves de aliquo possint pervenire ad damnum grave, sicut furta? Et quid, quando aliquis per plures detractioes leves detrahit de pluribus personis? Et quid est dicendum, quando ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

clinationem, vel veniales defectus denotent; fieri tamen potest, vt ratione dignitatis personæ, de qua dicuntur, vel quia putantur accipienda pro grauibz vitiis, si in tali casu peccatum mortale.

RESOL. XVI.

An detractiones leues de aliquo possint peruenire ad damnum graue, sicut furta?

Et quid, quando aliquis per plures detractiones leues detrahatur pluribus personis?

Et quid est dicendum, quando detrahatur leuiter fama Petri, qui plures detractiones etiam leues ab aliis passus est, circa eandem materiam leuem; & quid, si circa diuersas materias leues apud eosdem auditores?

Et quid est sciendum, si in prædictis casibus detrahitur Petri sit apud Prælaturam?

Et quid vero, si omnes detractiones leues sint circa diuersas personas & quid apud eosdem auditores? Ex part. 10. tr. 15. & Misc. 5. Ref. 17.

§. 1. **A**D hanc difficultatem morosam, & practicabilem sic Respondet Emin. Cardinalis Lugo de iust. tom. 1. disp. 16. sect. 3. numer. 46. Dubitari potest: An quod dictum est de furante parua sapius eidem, habeat etiam locum in eo, qui sapius detrahit eidem famam in rebus leuibz posse etiam per frequentationem, & repetitionem detractionum circa leuia perueniri ad peccatum mortale cum obligatione graui restituendi. De hoc nihil apud auctores inuenio. Sed consequenter idem cum proportione videtur mihi dicendum: Nam re vera per plures eiusmodi detractiones potest tandem proximus detrimentum graue in fama pati. Pinge enim simul ea omnia de proximo dici quo casu certum videtur, quod possit aliquando grauius lædi proximi fama apud auditores, si de eo plures defectus vel falsos, vel occultos dicas, quorum singuli leuiter famam læderent, plures tamen non leuiter lædunt.

2. Si ergo apud eosdem auditores non simul, sed cum interpolatione eadem dicas, facile vniuentur in eorum mente ea omnia, vt non aliter opinentur de proximo, cui detrahitur, quam si simul eadem audiissent, dixi si apud eosdem auditores dicas, si enim apud diuersos auditores, qui non ea facile communicabunt sibi inuicem dixisse, non videtur esse eadem ratio. Tunc enim apud singulos auditores proximus famam retinetur vel integram, vel ferè integram, atque adè non vniuentur leues illæ detractiones ad conficiendum aliquod graue detrimentum in famam. Vnde à fortiori nec esse graue nocuum, si leues illæ detractiones apud diuersos de eodem defectu leui multiplicarentur, quia semper apud singulos, & apud omnes fama leuiter solum maculata retineretur. Ita Lugo, qui ibidem postea §. 1. n. 52. rectè obseruat quid dicendum in materia famæ, quando aliquid per plures detractiones leues detrahit pluribus personis, sed singulis leuiter constat ex prædictis. Nam quoad hoc videtur esse differentia inter detractiones, & furta, quia licet quoad furta sint aliquando domini grauius, & rationabiliter iniuri propter periculum, quod imminet, ne multi ditari velint illo modo furandi leuia à singulis, & hoc modo singulis grauius lædi possint, si ea furta absque graui peccato semper repeti possint, in detractionibus tamen non videtur subesse illud periculum moraliter loquendo. Cum enim ex iis detractionibus non capiatur lucrum quod alliciat homines ad eas procurandas; non timeatur moraliter loquendo tale periculum ex eo quod illæ non prohibeantur sub peccato graui. Vnde quando poenitens eiusmodi detractiones leues confiteretur, nunquam Confessarius interrogat de frequentia de-

tractionum ad iudicandum an perueniant ad materiam grauem propter coniunctionem detrimenti pluribus illati, & inter illos diuisi.

2. Et tandem §. 2. num. 52. optimè obseruat quid dicendum sit quando detrahitur leuiter fama Petri, qui plures etiam leues detractiones ab aliis passus est. Si enim omnes illæ detractiones sint circa eandem materiam leuem, certum est, te non peccare grauius, cum per omnes illas non patiar Petrus detrimentum famæ nisi in materia leui. Si verò sint circa diuersas materias leues, sed apud diuersos auctores, qui eos defectus ad inuicem non communicabunt vt possit ex illis resultare tandem vna grauior existimatio contra Petri probitatem, non peccas etiam grauius, quia adhuc Petrus apud omnes retinet suam famam ferè integram, & solum leuiter læsam. Denique si sint circa diuersas materias, apud eosdem auditores, aliquando poterit mortaliter peccare in illa detractione, v. g. si de eodem Petro apud Prælaturam varij dixerint varios defectus leues, poterit tandem multiplicatis delationibus circa res singulas leues Prælatus concipere aliquod graue de Petro, nempe esse negligentem, relaxatum parum obseruantem, & curantem de disciplina regulari, quæ si falsa sint, grauius læditur eius fama inuita apud Prælaturam.

3. Quare vltimus detractor in hoc casu non est similis ei, qui ponit vltimum furtum leue, sed potius ei qui ponit vltimum vulnus leue, quod propter alia leuia vulnera præcedentia affert mortem Petro, alioquin sine illo vltimo vulnere non morituro. Nam sicut excessus damni, quod vulneratus patitur acceptæ illa vltimo vulnere supra id, quod eo non accepto patiretur, est grauis, nempe ipsa mors; sic excessus damni in fama, quod patitur Petrus posita tua vltima detractione supra id, quod ea non posita non patiretur, est grauis, nempe existimatio Prælati de eius negligentia, & inobseruantia habituali, & frequenti, quam existimationem adhuc non habebat, quare in his circumstantiis detrahitio tua non est censenda leuis, sed grauis, quia ob debilitatem contractam ex aliis lesionibus præcedentibus fama Petri lethaliter vulneratur tali detractione, sicut ob alia priora vulnera leuia accepta homo lethaliter vulneratur vulnere vltimo, & quin leui, vt supra explicuimus, in graui tamen casu contingit. Et hæc omnia docet Cardinalis de Lugo, ubi sup. quæ passim inuenies apud alios auctores; Et quia in praxi quotidiana sunt, illa in vtilitatem lectorum hæc adnotare volui.

RESOL. XVII.

Quid sit sciendum de tactibus, & osculis inter saluatis, an semper sint mortalia, vel in eis decur parua materia?

Et an confricatio leuiter partium obsecrationum brutarum, & similia sit peccatum mortale? Ex part. 3. tr. 1. & Misc. 1. Ref. 90. alias 89.

§. 1. **C**ommunis sententia Doctorum affirmat esse peccatum mortale, tangere immediate alterius viri, aut femine verenda, quia id de se valde prouocat luxuriam, & commouet sensualitatem, & idem de tactibus, quibus quis immediate tangeret verenda propria; excusabuntur autem omnes prædicti tactus à peccato mortali, si fiant ex aliqua necessitate, aut ex leuitate commotionis, & eodem modo excusantur à mortali qui tangeret verenda super vestem, non intenta vlla materia delectatione, quam sit illa quæ prouenit ex communiato. Alij verò tactus ex se notabiliter commouentes sensualitatem, videntur etiam mortale, sicut oscula.